

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ และในวันเดียวกันศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคกเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา และไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส จึงถือว่าวันดังกล่าวเป็นวันกระทำความผิด ผู้ร้องขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ อันเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ อันเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำตามคำร้องเป็นความผิดอยู่และมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่คดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง ส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ บังคับแก่คดี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ เมื่อความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ มีระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้ง

ปรับ จึงมีอายุความห้าปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งอยู่ภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด และขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกันอันเป็นวันก่อนครบกำหนดอายุความและถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๔/๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ แต่มาตรา ๗๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติไว้ในหมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๕ เป็นการดำเนินคดีในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ถูกกล่าวหาว่าร้ายรอยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ไม่รวมถึงการดำเนินคดีกรณีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งบัญญัติแยกไว้อยู่ในหมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงไม่อาจนำมาตรา ๗๔/๑ ดังกล่าวมาบังคับใช้ในคดีนี้ได้ สำหรับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญาแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา แม้มีไขบทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษแต่มีผลให้ระยะเวลาบังคับโทษขยายออกไป ทั้งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นภายหลังที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดอันเป็นโทษแก่ผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหาได้ แม้ศาลรับคำร้องไว้พิจารณาเนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลตามนัดโดยไม่มีเหตุแก้ตัวอันควร แต่

เมื่อผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด คดีส่วน
อาญาจึงขาดอายุความสิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) และมาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘
วรรคสาม สำหรับมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลซึ่งสืบ
เนื่องมาจากโทษทางอาญาและไม่อาจแยกออกจากโทษทางอาญาได้ เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุความ
แล้วจึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ กรณี
ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นอื่นอีก

จึงวินิจฉัยยกคำร้อง.

นายเสรี เพศประเสริฐ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๘ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง	{ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	{ นายบุญมา คำนิล	ผู้ถูกกล่าวหา
เรื่อง	การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน	

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สิน
หรือหนี้สินนั้นกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชังร้อยเอ็ด จังหวัด
ร้อยเอ็ด ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว มีปัญหาข้อกฎหมายต้องวินิจฉัยใน
เบื้องต้นว่า ความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็น
เท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

สิงห์โคก ขาดอายุความและสามารถใช้มาตรการบังคับทางการเมืองแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคกเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา และไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส จึงถือว่าวันดังกล่าวเป็นวันกระทำความผิด ผู้ร้องขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๑๙ อันเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ อันเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำตามคำร้องเป็นความผิดอยู่และมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่คดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง ส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ไม่เป็นคุณ จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓๔ บังคับแก่คดี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ แต่เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มิได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ เมื่อความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๑๙ มีระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงมีอายุความห้าปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา

๙๕ (๔) เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งอยู่ภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด และขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกันอันเป็นวันก่อนครบกำหนดอายุความและถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๔/๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ แต่มาตรา ๗๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติไว้ในหมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๕ เป็นการดำเนินคดีในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ถูกกล่าวหาว่าร้ายรอยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ไม่รวมถึงการดำเนินคดีกรณีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งถูกบัญญัติแยกไว้ในหมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงไม่อาจนำมาตรา ๗๔/๑ ดังกล่าวมาบังคับใช้ในคดีนี้ได้ สำหรับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญา แตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา แม้มีใช้บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษแต่มีผลให้ระยะเวลาบังคับโทษขยายออกไป ทั้งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นภายหลังที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดอันเป็นโทษแก่ผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหาได้ แม้ศาลรับคำร้องไว้พิจารณาเนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลตามนัดโดยไม่มีเหตุแก้ตัวอัน

ควร แต่เมื่อผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิดคดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความสิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) และมาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม สำหรับมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลซึ่งสืบเนื่องมาจากโทษทางอาญาและไม่อาจแยกออกจากโทษทางอาญาได้ เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุความแล้วจึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้

จึงให้ยกคำร้อง.

นายอำพันธ์ สมบัติสถาพรกุล

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๒๑ / ๒๕๖๔
คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๑ / ๒๕๖๕

วันที่ ๘ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
 นายบุญมา คำนิล ผู้ถูกล่าหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ
หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มา
แห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอบึง
เกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑,
๑๑๔, ๑๖๗

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว คดีนี้มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า คดีของผู้ร้อง
ขาดอายุความและสามารถใช้มาตรการบังคับทางการเมืองแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ เห็นว่า แม้ขณะ

ยื่นคำร้องพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับแล้วเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำ ความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำตามคำร้องเป็นความผิดอยู่และมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่คดีนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง และในส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในภายหลังไม่เป็นคุณ จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาบังคับแก่คดี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ มีระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงมีอายุความห้าปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ จึงถือว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดในวันดังกล่าว แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งอยู่ภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด และขอให้ศาลออกหมายจับ

ผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน อันเป็นวันก่อนครบกำหนดอายุความและให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไป
ในระหว่างถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๔/๑ แต่บทบัญญัติดังกล่าวอยู่ใน หมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการดำเนินคดีในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่นถูกกล่าวหาว่าร้ายวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่
ตามกฎหมายอื่น ซึ่งไม่รวมถึงการดำเนินคดีในกรณียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓
ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้ อายุความ
ในคดีนี้จึงไม่สะดุดหยุดลงตามบทบัญญัติดังกล่าว ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความ
ทางอาญาซึ่งแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา แม้มีใช้บทบัญญัติว่าด้วยการ
ลงโทษแต่มีผลให้ระยะเวลาบังคับโทษขยายออกไป ทั้งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นภายหลังจากที่ผู้ถูกกล่าวหา
กระทำความผิดอันเป็นโทษแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหาได้
แม้ศาลรับคำร้องไว้พิจารณาเนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลตามนัดโดยไม่มีเหตุแก้ตัวอันควร แต่เมื่อผู้ร้อง
ไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด คดีส่วนอาญา
จึงขาดอายุความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๓๙ (๖) และมาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธี
พิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม สำหรับมาตรการบังคับ

ทางการเมืองเป็นการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลซึ่งสืบเนื่องมาจากโทษทางอาญาและไม่อาจแยกออกจากโทษทางอาญาได้ เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุความแล้วจึงไม่อาจนำมาตราการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ กรณีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นอื่นอีก

จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง.

นายรังสรรค์ โรจน์ชีวิน

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๘ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง	{	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	{	นายบุญมา คำนิล	ผู้ถูกกล่าวหา
เรื่อง		การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน	

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัย การตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ และในวันเดียวกันศาลฎีกาแผนก คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา

ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนา ไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก หรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งรอง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและ

หนังสือของผู้ถูกกล่าวหา และไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส จึงถือว่าวันดังกล่าวเป็นวันกระทำ ความผิด ผู้ร้องขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ อันเป็นกฎหมายที่ใช้ ในขณะกระทำผิด แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ อันเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำตาม คำร้องเป็นความผิดอยู่และมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำผิดบังคับ แก่คดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง ส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ไม่เป็นคุณ จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ บังคับแก่คดี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ แต่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้เป็นการ เฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ และความผิดตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ มีระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงมีอายุความห้าปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งอยู่ภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำ ความผิด และขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกันอันเป็นวันก่อนครบกำหนดอายุความและ ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๔/๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า

ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ แต่มาตรา ๗๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติไว้ในหมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๕ เป็นการดำเนินคดีในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ถูกกล่าวหาว่า ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ไม่รวมถึงการดำเนินคดีกรณีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งถูกบัญญัติแยกไว้อยู่ในหมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงไม่อาจนำมาตรา ๗๔/๑ ดังกล่าวมาบังคับใช้ในคดีนี้ได้ สำหรับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญาแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา แม้มีใช้บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษแต่มีผลให้ระยะเวลาบังคับโทษขยายออกไป ทั้งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นภายหลังที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดอันเป็นโทษแก่ผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหาได้ แม้ศาลรับคำร้องไว้พิจารณาเนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลตามนัดโดยไม่มีเหตุแก้ตัวอันควร แต่เมื่อผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด คดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความสิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) และมาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม สำหรับมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลซึ่งสืบเนื่องมาจากโทษทางอาญาและไม่อาจแยกออกจากโทษทางอาญาได้ เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุความแล้วจึงไม่อาจนำมาตรการ

(อม.๔๒)

- ๔ -

บังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้

จึงวินิจฉัยว่า ให้ยกคำร้อง.

นายธงชัย จันทรวีรัช

(อม ๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม ๒๑/๒๕๖๔

คดีหมายเลขแดงที่ อม๑๑/๒๕๖๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๘ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายบุญมา คำนิล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ
หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอก
เกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๘๑ , ๑๑๔ , ๑๖๗

พิเคราะห์คำร้องประกอบเอกสารท้ายคำร้องแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ผู้ถูก
กล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกเกษตรวิสัย

จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา และคู่สมรส ได้แก่ เงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเกษตรวิสัย ชื่อบัญชีร้านนันทนา โดยนางไพวรรณ คำนิล (คู่สมรส) เงินฝากธนาคารออมสิน สาขาเกษตรวิสัย ชื่อบัญชีนางไพวรรณ คำนิล (คู่สมรส) เงินลงทุนในห้างหุ้นส่วนจำกัด บุญมา รุ่งเรืองการโยธา ที่ดิน ๒ แปลงมีชื่อนางไพวรรณ คำนิล (คู่สมรส) เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ รถกระบะบรรทุก ๒ คัน รถจักรยานยนต์ ๑ คัน ไม่แสดงรายการหนี้สิน ได้แก่ เงินกู้สหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด ชื่อบัญชี ผู้ถูกกล่าวหา หนี้ตามสัญญาเช่าซื้อรถยนต์ของผู้ถูกกล่าวหา และเงินกู้ยืมจากนายอาทิตย์ ภูมิพันธุ์ภิญโญ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ พร้อมยื่นคำร้องขอให้ศาลรับคำร้องไว้พิจารณากรณีไม่ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหา และคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน

ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคกหรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคกเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา และไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส จึงถือว่าวันดังกล่าวเป็นวันกระทำความผิด ผู้ร้องขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๒

กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ อันเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำผิด แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ อันเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำตามคำร้องเป็นความผิดอยู่และมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำผิด บังคับแก้คดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง ส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ไม่เป็นคุณ จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ บังคับแก้คดี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ แต่เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ เมื่อความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ มีระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงมีอายุความห้าปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งอยู่ภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด และขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกันอันเป็นวันก่อนครบกำหนดอายุความและถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๔/๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ แต่มาตรา ๗๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติไว้ในหมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๕ เป็นการดำเนินคดีในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่นถูกกล่าวหาว่าร้ายวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ไม่รวมถึงการดำเนินคดีกรณีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งถูกบัญญัติแยกไว้อยู่ในหมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงไม่อาจนำมาตรา ๗๔/๑ ดังกล่าวมาบังคับใช้ในคดีนี้ได้ สำหรับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญาแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา แม้มีข้อบทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษแต่มีผลให้ระยะเวลาบังคับโทษขยายออกไป ทั้งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นภายหลังที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดอันเป็นโทษแก่ผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหาได้ แม้ศาลรับคำร้องไว้พิจารณาเนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลตามนัดโดยไม่มีเหตุแก้ตัวอันควร แต่เมื่อผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด คดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความสิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) และมาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม สำหรับมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลซึ่งสืบเนื่องมาจากโทษทางอาญาและไม่อาจแยกออกจากโทษทางอาญาได้ เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุความแล้วจึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ กรณีไม่
จำต้องวินิจฉัยประเด็นอื่นอีก

จึงวินิจฉัยยกคำร้อง

นางพนมวรรณ ทองวิฑูรกิจ

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๒๑/๒๕๖๔
คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๗/๒๕๖๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๘ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายบุญมา คำนิล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ
หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอก
เกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็น
ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร
ประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์
อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗,
๑๘๘

พิเคราะห์คำร้อง และเอกสารประกอบคำร้องแล้ว ขอให้พิจารณาว่า
เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาและนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส รวม ๙ รายการ ได้แก่ ๑. เงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเกษตรวิสัย ชื่อบัญชีร้านนันทนา โดยนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส ๒. เงินฝากธนาคารออมสิน สาขาเกษตรวิสัย ชื่อบัญชีนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส ๓. เงินลงทุนในห้างหุ้นส่วนจำกัด บุญมา รุ่งเรืองการโยธา ของผู้ถูกกล่าวหา ๔. ที่ดิน ๒ แปลง มีชื่อนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส ถือกรรมสิทธิ์ ๕. รถกระบะบรรทุก ๒ คัน มีชื่อผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ครอบครอง ๑ คันและมีชื่อนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส เป็นผู้ครอบครอง ๑ คัน ๖. รถจักรยานยนต์ ๑ คัน มีชื่อนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส เป็นผู้ครอบครอง ๗. หนี้เงินกู้สหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด ชื่อบัญชีผู้ถูกกล่าวหา ๘. หนี้ตามสัญญาเช่าซื้อรถยนต์ของผู้ถูกกล่าวหา และ ๙. หนี้เงินกู้ยืมจากนายอาทิตย์ ภูริพันธุ์วิทยุโยของผู้ถูกกล่าวหา

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า ความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ของผู้ถูกกล่าวหากรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ขาดอายุความฟ้องร้อง หรือไม่ เห็นว่า ขณะผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับแล้วเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะที่ยังมีพระราชบัญญัติว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด จึงมีข้อพิจารณาว่า บทบัญญัติตามกฎหมายใหม่ในมาตรา ๑๘๘ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ยังมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อไปจนกว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะกำหนดเป็นอย่างอื่น และการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไปแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือว่าเป็นการยื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น ความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ จะใช้บทบัญญัติมาตราในกฎหมายใดปรับแก้คดี ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ บัญญัติว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ บัญญัติว่า ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ตามมาตรา ๒๘ (๓) กรรมการ ตามมาตรา ๔๒ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๕๘ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.หรือประธานวุฒิสภา แล้วแต่กรณี ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ บทบัญญัติตามกฎหมายใหม่มาตรา ๑๖๗ เพิ่มเติมองค์ประกอบความผิดให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจะต้องมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ซึ่งไม่มีอยู่ในกฎหมายเดิม เพื่อให้โอกาสแก่ ผู้ถูกกล่าวหาได้แสดงข้อเท็จจริงว่าตนมีเจตนาที่จะไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินหรือไม่ อันเป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา ยิ่งกว่า ส่วนระวางโทษตามกฎหมายเดิมและกฎหมายใหม่มีอัตราเท่ากัน ดังนี้ ในส่วนองค์ประกอบความผิดและโทษจึงต้องใช้กฎหมายใหม่ มาตรา ๑๖๗ บังคับแก่กรณี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ ดังที่ผู้ร้องยื่นคำขอให้ลงโทษมาท้ายคำร้อง อย่างไรก็ตาม เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มิได้บัญญัติเรื่องอายุความฟ้องร้องไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ กล่าวคือ ถ้าผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องและไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา มาศาลภายในกำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด ย่อมเป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) ซึ่งอายุความฟ้องร้องมิใช่กฎหมายที่กำหนดองค์ประกอบความผิดและกำหนดโทษ อันเป็นกฎหมายในทางเนื้อหา แต่เป็นกฎหมายเกี่ยวกับวิธีการดำเนินคดีที่เป็นเงื่อนไขในการ

ระงับคดีมิให้ฟ้องร้อง อันเป็นกฎหมายในทางรูปแบบ จึงเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติที่บัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาที่อาจยื่นหรือขยายออกไปได้ ตราบใดที่การกระทำที่เกิดขึ้นก่อนหน้านั้นยังไม่ขาดอายุความ ไม่อยู่ในบังคับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ และมาตรา ๓ ก่อนผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้ มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ โดยความในมาตรา ๒๕ วรรคสอง กำหนดว่า ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ กำหนดว่า ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และเมื่อได้มีคำพิพากษาถึงให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๘๘ มาใช้บังคับ บทบัญญัติทั้งสองเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติย่อมมีผลใช้บังคับทันที เพราะมิใช่กฎหมายที่กระทบต่อเนื้อหาสาระขององค์ประกอบความผิดทางอาญาที่อาจทำให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับโทษหนักขึ้น แต่เป็นเจตนารมณ์ของรัฐที่มุ่งหมายกำหนดระยะเวลาดำเนินคดีภายในระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อขจัดปัญหาการทุจริตประพฤติดีมิชอบในทุกรูปแบบ และเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention Against Corruption : UNCAC) ซึ่งประเทศไทยให้สัตยาบันร่วมเป็นรัฐภาคีมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคกเมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ พ้นจาก

ตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ โดยไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง และคู่สมรส รวม ๙ รายการ ได้แก่ ๑. เงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเกษตรวิสัย ชื่อบัญชีร้านนันทนา โดยนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส ๒. เงินฝากธนาคารออมสิน สาขาเกษตรวิสัย ชื่อบัญชีนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส ๓. เงินลงทุนในห้างหุ้นส่วนจำกัด บุญมา รุ่งเรืองการโยธา ๔. ที่ดิน ๒ แปลง มีชื่อนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส ถือกรรมสิทธิ์ ๕. รถกระบะบรรทุก ๒ คัน มีชื่อผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ครอบครอง ๑ คันและมีชื่อนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรสเป็นผู้ครอบครอง ๑ คัน ๖. รถจักรยานยนต์ ๑ คัน มีชื่อนางไพวรรณ คำนิล คู่สมรส เป็นผู้ครอบครอง ๗. หนี้เงินกู้สหกรณ์การเกษตรเกษตรวิสัย จำกัด ชื่อบัญชีผู้ถูกกล่าวหา ๘. หนี้ตามสัญญาเช่าซื้อรถยนต์ของผู้ถูกกล่าวหา และ ๙. หนี้เงินกู้ยืมจากนายอาทิตย์ ภูริพันธุ์ ภิญโญ ของผู้ถูกกล่าวหา ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วและมีมติว่า ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งจากรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก ถือว่าการกระทำความผิดตามคำร้องย่อมเกิดขึ้นในขณะที่มีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง คือ ในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องในวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ และศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเพราะมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ถูกกล่าวหาจะหลบหนีในวันเดียวกันนั้น ย่อมมิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความตามบทบัญญัติกฎหมายข้างต้น คดีผู้ร้องจึงยังอยู่ภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ชอบที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาและพิพากษาต่อไปตามรูปคดี

(อม.๔๒)

- ๓๑ -

จึงให้รับคำร้องไว้พิจารณา.

นายสีบพงษ์ ศรีพงษ์กุล

(อม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม.๒๑/ ๒๕๖๔

คดีหมายเลขแดงที่ อม.๑๑/๒๕๖๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๘ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายบุญมา คำนิล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยความ
อันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามี
เจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชังวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของ
ผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจงใจยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิด

ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗, ๑๘๘

พิเคราะห์คำร้อง และเอกสารประกอบคำร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชังศรีสะเกษ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส รายการบัญชีเงินฝาก ๒ รายการ เงินลงทุนในห้างหุ้นส่วนจำกัด ๑ รายการ ที่ดิน ๒ รายการ ยานพาหนะ ๓ คัน รายการเงินกู้สหกรณ์การเกษตร ๑ รายการ หนี้เช่าซื้อรถยนต์ ๑ รายการ และหนี้เงินกู้ ๑ รายการ

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า ความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชังศรีสะเกษ จังหวัดร้อยเอ็ด ขาดอายุความในการยื่นคำร้องหรือไม่ เห็นว่า ขณะผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับแล้วเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะที่ผู้ร้องอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด โดยบทบัญญัติตามกฎหมายใหม่ในมาตรา ๑๘๘ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ยังมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อไปจนกว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะกำหนดเป็นอย่างอื่น และการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือว่าเป็นการยื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และวรรคสองได้บัญญัติว่า ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้มีมติว่าผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและเอกสารประกอบหรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบไว้แล้วในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้และให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑) ดังนั้น ความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ จึงต้องบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘๘ ดังกล่าว ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ บัญญัติว่า ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตามมาตรา ๒๘ (๓) กรรมการตามมาตรา ๔๒ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๕๘ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานวุฒิสภา แล้วแต่กรณีภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ บทบัญญัติตามกฎหมายใหม่มาตรา ๑๖๗ ได้เพิ่มเติมองค์ประกอบความผิดในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจะต้องมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน จึงจะมีความผิด ซึ่งไม่มีอยู่ในกฎหมายเดิม เพื่อให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้แสดงข้อเท็จจริงว่าตนมีเจตนาที่จะไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินหรือไม่ อันเป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา ยิ่งกว่ากฎหมายเดิม ส่วนระวางโทษตามกฎหมายเดิมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ และกฎหมายใหม่นี้ดังกล่าวมีอัตราเท่ากัน ดังนั้น ในส่วนองค์ประกอบความผิดและโทษจึงต้องใช้กฎหมายใหม่ มาตรา ๑๖๗ บังคับแก่คดีนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ ดังที่ผู้ร้องยื่นคำขอให้ลงโทษมาท้ายคำร้อง และเมื่อ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
 มิได้บัญญัติเรื่องอายุความในการยื่นคำร้องไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติเรื่องอายุความ
 ตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ กล่าวคือ ถ้าผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องและไม่ได้ตัวผู้ถูก
 กล่าวหาศาลภายในกำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด ย่อมเป็นอันขาดอายุความ
 ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) ซึ่งได้ความว่า ก่อนผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้ มี
 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง
 การเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ โดยความในมาตรา ๒๕
 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เมื่อได้
 ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้วให้อายุความสะดุดหยุดลง และวรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีผู้ถูกกล่าวหา
 หรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล มิให้นำ
 ระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าว
 นำมาใช้ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วย ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๙
 วรรคหนึ่ง ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
 ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ กำหนดว่า ในการดำเนินคดีอาญา
 ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่าง
 ถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย
 หลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ บทบัญญัติทั้งสองเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติย่อมมีผลใช้
 บังคับทันที เพราะมิใช่กฎหมายที่กระทบต่อเนื้อหาสาระขององค์ประกอบความผิดทางอาญาที่

อาจทำให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับโทษหนักขึ้น แต่เป็นเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งประสงค์ไม่ต้องการให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยที่หลบหนีได้รับประโยชน์จากอายุความ ทั้งไม่ใช่เป็นการขยายอายุความออกไป แต่เป็นวิธีการนับอายุความ หากผู้ถูกกล่าวหาไม่หลบหนี อายุความก็ยังคงเดินต่อไป แต่หากผู้ถูกกล่าวหาหลบหนี ผู้ถูกกล่าวหาจะเอาประโยชน์จากอายุความโดยจะนำช่วงระยะเวลาที่หลบหนีมารวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความไม่ได้ เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชังศรีวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส คือบัญชีเงินฝาก ๒ รายการ เงินลงทุนในห้างหุ้นส่วนจำกัด ๑ รายการ ที่ดิน ๒ รายการ ยานพาหนะ ๓ คัน รายการเงินกู้สหกรณ์การเกษตร ๑ รายการ หนี้เข้าซื้อรถยนต์ ๑ รายการ และหนี้เงินกู้ ๑ รายการ ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วและมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก ถือว่าการกระทำความผิดตามคำร้องย่อมเกิดขึ้นในขณะที่มีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง คือ ในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้ในวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ภายใต้อายุความ ๕ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๙๕ (๔) และศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา

เพราะมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ถูกกล่าวหาจะหลบหนีไปในวันเดียวกันนั้น ย่อมมีผลมิให้นับ
ระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความตามบทบัญญัติของกฎหมาย
ดังกล่าวข้างต้น คดีผู้ร้องจึงยังอยู่ภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ถูกกล่าวหา
ว่ากระทำความผิด ชอบที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะรับคำร้อง
ของผู้ร้องนี้ไว้พิจารณาและพิพากษาต่อไปตามรูปคดี

จึงวินิจฉัยให้รับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณาต่อไป.

นายสนธิ ตระกูลพรายงาม

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๒๑/๒๕๖๔
คดีหมายเลขแดงที่ อม.๑๑/๒๕๖๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๘ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
 นายบุญมา คำนิล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจริง
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกษัตริ
วิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังเป็นยุติว่า วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชังศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ โดยไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ต่อมาผู้ถูก

กล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ และในวันเดียวกันศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา

ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคกหรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคกเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา และไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส จึงถือว่าวันดังกล่าวเป็นวันกระทำความผิด ผู้ร้องขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีผลใช้บังคับแล้วเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ อันเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำตามคำร้องเป็นความผิดอยู่และมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด บังคับแก้คดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง ส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ไม่เป็นคุณ จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ บังคับแก้คดี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ระวังโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้ จึงต้องนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยอายุความมาใช้ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ กำหนดว่า ในคดีอาญา ถ้ามิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมาขึ้นศาล ภายในกำหนดดังต่อไปนี้ นับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ ... (๔) ห้าปี สำหรับความผิดต้อง ระวังโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือนถึงหนึ่งปี... ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลในวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ อยู่ภายอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด โดยผู้ร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกันและถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล จึงไม่นับระยะเวลาหลบหนีเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ เป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๔/๑ แต่มาตรา ๗๔/๑ บัญญัติไว้ในหมวด ๖ หัวข้อว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๕ เป็นการดำเนินคดีในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ถูกกล่าวหาว่าร้ายรอยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ไม่รวมถึงการดำเนินคดีกรณียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งถูกบัญญัติแยกไว้อยู่ในหมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงไม่อาจนำมาตรา ๗๔/๑ ดังกล่าวมาบังคับใช้ในคดีนี้ได้ ส่วนพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา

คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ บัญญัติให้อายุความสะดุดหยุดลง เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาล และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีเป็นส่วนหนึ่งของอายุ ความ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ อันเป็นเวลาภายหลังวันกระทำความผิดของผู้ถูก กล่าวหา โดยบัญญัติให้อายุความสะดุดหยุดลง เป็นผลให้ระยะเวลาการบังคับโทษถูกขยายออกไป ซึ่ง ไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา เรื่องอายุความแม้มิใช่บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษ แต่มีผลให้ระยะเวลา การบังคับโทษถูกขยายออกไป จึงไม่อาจนำใช้แก่คดี ดังนั้น เมื่อผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลใน กำหนดอายุความ ๕ ปี นับแต่วันกระทำความผิด คดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความ สิทธินำคดีอาญามา ฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) และมาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม สำหรับมาตรการบังคับทางการเมืองเนื่องเป็นการจำกัดสิทธิพื้นฐานของบุคคลซึ่ง สืบเนื่องมาจากโทษทางอาญาและไม่อาจแยกออกจากโทษทางอาญาได้ เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุ ความแล้วจึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ กรณีไม่ จำต้องวินิจฉัยประเด็นอื่นอีก

จึงวินิจฉัยยกคำร้อง.

นายสวัสดิ์ สุวัฒนนันท์

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๘ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายบุญมา คำนิล ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิด
ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน
นั้นกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะชังร้อยเอ็ด ให้เพิก
ถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๒
พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคก
และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัย

การตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ และในวันเดียวกันศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา

ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคกหรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคกเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา และไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส จึงถือว่าวันดังกล่าวเป็นวันกระทำความผิด ผู้ร้องขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ อันเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ อันเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำตามคำร้องเป็นความผิดอยู่และมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่คดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง ส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ไม่เป็นคุณ จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ บังคับแก่คดี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ แต่เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ เมื่อความผิดตาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ มีระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงมีอายุความห้าปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งอยู่ภายในอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด และขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน อันเป็นวันก่อนครบกำหนดอายุความและถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๔/๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ แต่มาตรา ๗๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติไว้ในหมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๕ เป็นการดำเนินคดีในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ถูกกล่าวหาว่าร้ายรอยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น ไม่รวมถึงการดำเนินคดีกรณียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งถูกบัญญัติแยกไว้อยู่ในหมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงไม่อาจนำมาตรา ๗๔/๑ ดังกล่าวมาบังคับใช้ในคดีนี้ได้ สำหรับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญาแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา แม้มีใช้บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษแต่มีผลให้ระยะเวลาบังคับโทษขยายออกไป ทั้งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นภายหลังที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดอันเป็นโทษแก่ผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหาได้ แม้ศาลรับคำร้องไว้พิจารณาเนื่องจากผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลตามนัด

โดยไม่มีเหตุแก้ตัวอันควร แต่เมื่อผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด คดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความสิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) และมาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม สำหรับมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลซึ่งสืบเนื่องมาจากโทษทางอาญาและไม่อาจแยกออกจากโทษทางอาญาได้ เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุความแล้วจึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ กรณีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นอื่นอีก

จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง.

นายอริคม อินทุภูติ